

Территориално статистическо бюро - Югоизток
Отдел „Статистически изследвания - Сливен“

**ПРЕСТЬПЛЕНИЯ, ОБВИНИЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА
В ОБЛАСТ СЛИВЕН ПРЕЗ 2023 ГОДИНА**

През 2023 година по данни на НСИ в област Сливен са приключили делата за 1157 извършени престъпления. Делата за 442 от тях са завършили с ефективно осъждане, за 497 - с условно осъждане, за 13 - с оправдаване, за 1 - с прекратяване, и за 204 - с освобождаване от наказание.

С ефективни и условни присъди са приключили делата за 939 извършени престъпления.

През 2023 г. обвиняеми са били 1 207 лица, от които:

- с ефективна осъдителна присъда са приключили делата на 445 лица, или 36.9% от общия брой на обвиняемите;
- условно осъдени са 506 (41.9%) лица;
- освободени от наказателна отговорност са 242 (20.0%) лица;
- оправдани са 13 обвиняеми лица (1.1%);
- на 1 лице делото е прекратено (0.1%).

Общоопасни престъпления¹

През 2023 г. в област Сливен с най-голям брой са общоопасните престъпления. Завършили с осъждане общоопасни престъпления през 2023 г. в област Сливен са 359, или 38.2% от общия брой на престъпления, завършили с осъждане. Броят на осъдените лица за тези престъпления е 326, или 34.3% от всички осъдени лица.

Завършилите с осъждане престъпления по транспорта и съобщенията са 263, като те съставляват 73.3% от общия брой на общоопасните престъпления и за извършването им са осъдени 241 лица (73.9% от осъдените за общоопасни престъпления).

Престъпленията, свързани с наркотици са 86 (24.0% от наказаните общоопасни престъпления), а осъдените лица са 76 или 23.3% от осъдените по тази глава от Наказателния кодекс.

¹ Включват престъпленията, извършени по общоопасен начин или с общоопасни средства, по транспорта и съобщенията, против народното здраве и околната среда, при използване на атомната енергия за мирни цели и други.

ПРЕСТЬПЛЕНИЯ, ОБВИНИЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ СЛИВЕН ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

Престъпленията против собствеността²

Престъпленията против собствеността, завършили с осъждане са 336, или 35.8% от престъпленията, завършили с осъждане. Лицата, осъдени за тези престъпления, са 378 (39.7%) от осъдените с влезли в сила присъди през 2023 г. в област Сливен.

Кражбите на имущество са най-разпространените сред престъпленията против собствеността, завършили с осъждане. През 2023 г. в област Сливен са завършили с осъждане 281 кражби - или 83.6% от престъпленията против собствеността и 29.9% от общия брой на престъпленията, завършили с осъждане в област Сливен. Осъдените лица за този вид престъпления са 324 – 85.7% от осъдените за престъпления против собствеността.

По своята правна и криминална характеристика грабежите са от най-тежките престъпления против собствеността. За 25 извършени грабежа през 2023 г. са осъдени 24 лица.

Престъпленията против личността³

Престъпленията против личността, завършили с осъждане през 2023 г., са 80, или 8.5% от общия брой на престъпленията, завършили с осъждане. Осъдените лица за този вид престъпления са 77, или 8.1%.

Престъпленията против брака, семейството и младежта

През 2023 г. престъпленията против брака, семейството и младежта, които са завършили с осъждане са 48, или 5.1% от общия брой на престъпления, завършили с осъждане. Броят на осъдените лица за тези престъпления е 49, или 5.2% от всички осъдени лица.

Осъдени лица по пол

През 2023 г. броят на осъдените мъже е 878, или 92.3% от общия брой на осъдените лица, а осъдените жени са 73 (7.7%).

Осъдени лица по възраст

Разпределението на осъдените лица по възраст през 2023 г. е следното:

- най-голям е дельт на лицата на възраст 30 - 39 години - 266 (28.0% от общия брой на осъдените лица);
 - на възраст 18 - 24 години са 238 лица (25.0%);
 - осъдените лица на възраст 25 - 29 години са 149 лица (15.7%);
 - 40 - 49 години - 139 (14.6%);
 - 50 - 59 годишните са 73 (7.7%);
 - осъдените непълнолетни лица са 61, или 6.4% от общия брой на осъдените в област Сливен;

² Включват: кражба и грабеж на имущество, присвояване, измама, изнудване, вещно укривателство, унищожаване и повреждане на имущество, злоупотреба на доверие.

³ Включват убийства, телесни повреди, отвличане и противозаконно лишаване от свобода, принуда, обида и клевета, разврат, трафик на хора.

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНИЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ СЛИВЕН ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

- в структурата на осъдените лица най-малък е делът на лицата на възраст 60 и повече години - 25 лица (2.6%).

Осъдени лица по наложени наказания

През 2023 г. най-големи са броят и делът на лицата, осъдени на лишаване от свобода - 814, или 85.6% от общия брой на осъдените лица. От тях най-голям е броят на лишените от свобода за срок до шест месеца - 427 лица (52.5% от осъдените на лишаване от свобода), следвани от лишените от свобода за срок от шест месеца до една година - 251 лица (30.8%). Наказанието пробация е наложено на 91 лица, или на 9.6% от всички осъдени лица. С глоба са наказани 39 лица, или 4.1% от общия брой на осъдените лица, а на 7 лица е наложено наказанието „обществено порицание“ (0.7%).

ПРЕСТЬПЛЕНИЯ, ОБВИНЕЯМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ СЛИВЕН ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

Методологични бележки

Статистическото изследване на престъпленията, обвиняемите и осъдените лица с влезли в сила присъди осигурява информация на базата на годишни данни, получавани от районните, окръжните и военните съдилища.

Обект на наблюдение е дейността на районните, окръжните, военните съдилища и на Специализирания наказателен съд по наказателните дела от общ, частен и административен характер. През 2022 г. съгласно Закона за съдебната власт (изм. и доп. ДВ. бр.32 от 26 Април 2022 г.) Специализираният наказателен съд (СпНС) е закрит. Първоинстанционните наказателни дела пред СпНС, по които е проведено разпоредително заседание, стават подсъдни на Софийския градски съд и разглеждането им продължава от съдебния състав, провел заседанието. Съдии от съдебните състави, които не са предназначени в Софийския градски съд, се командират за участие в разглеждането на делата до приключването на производствата по тях.

Единици на наблюдение са престъпленията, обвиняемите и осъдените лица с влезли в сила присъди в рамките на отчетната година.

В броя на престъпленията, завършили с осъждане, се включват всички престъпления, за които наказателните дела са завършили с условна или ефективна присъда, независимо от броя на извършителите.

Престъпление, извършено от повече от едно лице (в съучастие), се отчита за завършило с осъждане, когато поне едно от обвиняемите лица е осъдено ефективно или условно. В случай, че дело приключи с оправдателна присъда за всички лица, извършители на престъплението, то се отчита за завършило с оправдаване. Престъпление се отчита за завършило с прекратяване, когато спрямо извършителя или всички извършители делото е прекратено.

В броя на обвиняемите лица се включват ефективно осъдените, условно осъдените, оправданите, освободените от наказание и лицата, на които делата са прекратени.

В броя на осъдените лица се включват всички осъдени лица, на които с влязла в сила присъда им е наложено ефективно или условно наказание.

Когато няколко лица са осъдени за извършването на едно престъпление, престъплението се отчита само един път, а всяко лице поотделно - в зависимост от изхода на делото. В случаите, когато в едно наказателно дело е осъдено лице за повече от едно престъпление, се отчита най-тежкото наложено наказание по съвкупност. Когато едно лице е осъдено за няколко престъпления, то се отчита към най-тежкото наказуемо деяние, а всяко престъпление поотделно - към съответния вид престъпление.

ПРЕСТЬПЛЕНИЯ, ОБВИНЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ СЛИВЕН ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

Възрастта на осъдените лица е посочена в навършени години към момента на извършване на престъплението.

Непълнолетни са лицата на възраст от 14 до 17 навършени години.

Пълнолетни са лицата на възраст 18 и повече навършени години.

Осъдените непълнолетни лица се включват в общия брой на осъдените лица.

Съгласно чл. 31, ал. 1 и 2 от НК наказателноотговорно е пълнолетно лице, навършило 18- годишна възраст, което в състояние на вменяемост извърши престъпление. Непълнолетно лице - навършило 14 години, но ненавършило 18 години, е наказателноотговорно, ако е могло да разбира свойството и значението на деянието и да ръководи постъпките си.

Данните за престъпленията, обвиняемите и осъдените лица са получени от изчерпателно изследване чрез статистически формуляри „Карта за обвиняемо лице“ (1-СС), попълвана от органите на досъдебното и съдебното производство и информация от административен източник Единна информационна система за противодействие на престъпността (ЕИСПП).

Повече информация и данни от изследването „Престъпления, обвиняеми и осъдени лица“ са достъпни в Информационна система „ИНФОСТАТ“ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=56) и на сайта на НСИ, раздел „Правосъдие и престъпност“ (<https://www.nsi.bg/node/3738/>.